

4.3.2011

B7-0191/2011

PASIŪLYMAS DĖL REZOLIUCIJOS

pateiktas siekiant užbaigti diskusijas dėl Komisijos pareiškimo

pagal Darbo tvarkos taisyklių 110 straipsnio 2 dalį

dėl Vengrijos žiniasklaidos įstatymo

**Martin Schulz, Hannes Swoboda, Maria Badia i Cutchet, Claude Moraes,
Juan Fernando López Aguilar, Csaba Sándor Tabajdi**

S&D frakcijos vardu

**Renate Weber, Sophia in 't Veld, Sonia Alfano, Alexander Alvaro, Louis
Michel, Cecilia Wikström, Jens Rohde, Norica Nicolai, Sarah Ludford,
Marielle De Sarnez, Alexander Graf Lambsdorff, Ramon Tremosa i
Balcells, Charles Goerens, Marietje Schaake, Frédérique Ries, Gianni
Vattimo**

ALDE frakcijos vardu

**Daniel Cohn-Bendit, Rebecca Harms, Judith Sargentini, Helga Trüpel,
Christian Engström, Hélène Flautre, Raül Romeva i Rueda, Eva
Lichtenberger**

Verts/ALE frakcijos vardu

**Lothar Bisky, Rui Tavares, Alf Svensson, Patrick Le Hyaric, Willy Meyer,
Jürgen Klute, Marie-Christine Vergiat, Cornelia Ernst**
GUE/NGL frakcijas vardu

Europos Parlamento rezoliucija dėl Vengrijos žiniasklaidos įstatymo

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties 2, 3, 6 ir 7 straipsnius, Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 49, 56, 114, 167 ir 258 straipsnius, Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 11 straipsnį ir Europos žmogaus teisių konvencijos (EŽTK) 10 straipsnį, susijusį su pagrindinių teisių, ypač saviraiškos ir informacijos laisvės ir teisės į žiniasklaidos pliuralizmą laikymusi, skatinimu jų laikytis ir apsauga,
- atsižvelgdamas į 2010 m. kovo 10 d. Direktyvą 2010/13/ES dėl valstybių narių įstatymuose ir kituose teisės aktuose išdėstytą tam tikrų nuostatų, susijusių su audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų teikimu, derinimo (Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyva)¹,
- atsižvelgdamas į 2009 m. gegužės 25 d. Europos spaudos laisvės chartiją ir į Europos Komisijos darbo dokumentą dėl žiniasklaidos pliuralizmo ES valstybėse narėse (SEC(2007)0032), Komisijos apibrėžtą trijų pakopų žiniasklaidos pliuralizmo strategiją ir nepriklausomą tyrimą, kuris Komisijos užsakymu atliktas 2009 m.,
- atsižvelgdamas į savo 2004 m. balandžio 22 d. rezoliuciją dėl saviraiškos ir informacijos laisvės pažeidimo pavojaus Europos Sąjungoje, ypač Italijoje², į 2008 m. rugsėjo 25 d. rezoliuciją dėl žiniasklaidos sutelkimo ir pliuralizmo Europos Sąjungoje³ ir į 2010 m. rugsėjo 7 d. rezoliuciją dėl žurnalistikos ir naujosios žiniasklaidos – viešosios erdvės Europoje kūrimas,
- atsižvelgdamas į Komisijos pareiškimus ir Parlamento narių klausimus, kurie buvo pateikti ir dėl kurių Europos Parlamente vyko diskusijos informacijos laisvės Italijoje tema 2009 m. spalio 8 d. ir 2010 m. rugsėjo 8 d., taip pat į diskusijas Vengrijos žiniasklaidos įstatymo tema, 2011 m. sausio 17 d. vykusias jungtiniame Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų ir Kultūros ir švietimo komiteto posėdyje,
- atsižvelgdamas į LIBE komiteto sprendimą prašyti Pagrindinių teisių agentūros kasmet parengti palyginamąją ataskaitą, pateikiant rodiklius, apie žiniasklaidos laisvę, pliuralizmą ir nepriklausomą valdymą ES valstybėse narėse,
- atsižvelgdamas į UNESCO konvenciją dėl kultūrų raiškos įvairovės apsaugos ir skatinimo, ypač į jos 5 straipsnio 2 dalį, 7 ir 11 straipsnius,
- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 110 straipsnio 2 dalį,

¹ Vengrijos teisės aktų ir teisės, kuriais reglamentuojama žiniasklaida ir telekomunikacijos, ir jų projektų paketo analizė ir įvertinimas, ESBO paruoštas dr. Karolio Jakubowicziaus.

² OL C 104 E, 2004 4 30, p. 1026.

³ Priimti tekstai, P6_TA(2008)0459.

- A. kadangi Europos Sąjunga grindžiama ES sutarties 2 straipsnyje nurodytomis demokratinėmis vertybėmis ir teisinės valstybės principu, o pagal Pagrindinių teisių chartijos 11 straipsnį ir Europos žmogaus teisių konvencijos 10 straipsnį ES užtikrina ir skatina žodžio ir informacijos laisvę, taip pat pripažįsta Pagrindinių teisių chartijoje įtvirtintų teisių, laisvių ir principų teisinę vertę – tą ji parodė prisijungdama prie Europos žmogaus teisių konvencijos, kurios esminė prielaida yra laisva žiniasklaida ir pliuralizmas, ir kadangi į šios teisės apimta laisvę reikšti nuomonę ir laisvę gauti bei skleisti informaciją be valdžios institucijų kontrolės, kišimosi ar jų spaudimo,
- B. kadangi žiniasklaidos pliuralizmas ir laisvė ES ir jos valstybėse narėse, ypač Italijoje, Bulgarijoje, Rumunijoje, Čekijos Respublikoje ir Estijoje, vis dar kelia didelį susirūpinimą, kaip parodė neseniai pateikta kritika, kurią dėl 2010 m. birželio–gruodžio mėn. priimto Vengrijos žiniasklaidos įstatymo ir konstitucinių pakeitimų išreiškė tarptautinės organizacijos, pvz., Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacija (ESBO) ir Europos Tarybos žmogaus teisių komisaras, daug tarptautinių ir nacionalinių žurnalistų organizacijų, redaktorių ir leidėjų profesinės organizacijos, žmogaus teisių ir pilietinių laisvių srityje veikiančios NVO, taip pat valstybės narės ir Komisija,
- C. kadangi Komisija išreiškė susirūpinimą ir paprašė Vengrijos vyriausybės pateikti informacijos, susijusios su Vengrijos žiniasklaidos įstatymo suderinamumu su Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyva ir apskritai su Bendrijos *acquis*, ypač kalbant apie subalansuoto informacijos teikimo reikalavimą, taikomą visiems audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų teikėjams, ir iškėlė abejonių dėl šio įstatymo suderinamumo su proporcingumo principu ir pagarbos pagrindinėms teisėms – saviraiškos ir informacijos teisėms, įtvirtintoms Pagrindinių teisių chartijos 11 straipsnyje, taip pat kalbant apie kilmės šalies principą ir registravimo reikalavimą, ir kadangi Vengrijos vyriausybė atsakydama pateikė išsamesnės informacijos ir pradėjo įstatymo keitimo procesą, atsižvelgdama į Komisijos nurodytus klausimus,
- D. kadangi ESBO išreiškė rimtų abejonių dėl Vengrijos įstatymų teritorinės taikymo srities ir registracijos reikalavimų, saviraiškos laisvės ir turinio reguliavimo, dėl to, kad paskirtas tas pats asmuo, atsakingas ir už nacionalinę žiniasklaidą, ir telekomunikacijas, dėl visuomeninės transliacijos principų laikymosi¹, atkreipiant dėmesį į tai, kad naujas įstatymas pakenkė žiniasklaidos pliuralizmui ir panaikino finansinį ir politinį visuomeninės žiniasklaidos nepriklausomumą, sutvirtino ilgalaikį neigiamą poveikį nepriklausomai žiniasklaidai dėl to, kad Žiniasklaidos tarnybos ir Žiniasklaidos tarybos sudėtis ir kadencijos trukmė buvo homogeniškos politiniu atžvilgiu² ir kad šios įstaigos vykdė skvarbią ir centralizuotą vyriausybės, teisminę ir politinę visų žiniasklaidos priemonių kontrolę; kadangi susirūpinimą taip pat kėlė neproporcingos ir nepagrįstai griežtos nuobaudos dėl ginčytinų ir neapibrėžtų priežasčių, automatiško nuobaudų taikymo sustabdymo procedūros nebuvimas tais atvejais, kai prieš žiniasklaidos tarybos nustatytą sprendimą iškelta byla teisme, žurnalistinių šaltinių konfidencialumo principo pažeidimas ir šeimos vertybių apsauga,

¹ Vengrijos teisės aktų ir teisės, kuriais reglamentuojama žiniasklaida ir telekomunikacijos, ir jų projektų paketo analizė ir įvertinimas, ESBO paruoštas dr. Karolio Jakubowicziaus.

² ESBO atstovo žiniasklaidos laisvės klausimais 2011 m. sausio 14 d. laiškas Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto pirmininkui.

- E. pritaria ESBO išreikštoms rimtoms abejonėms dėl Žiniasklaidos tarnybos ir Žiniasklaidos tarybos politiniu požiūriu homogeniškos sudėties, kadencijos trukmės ir jų vykdomos skvarbios ir centralizuotos vyriausybės, teisminės ir politinės visų žiniasklaidos priemonių kontrolės, dėl to, kad daugiausia problemų keliančios šio teisės akto nuostatos prieštarauja ESBO ir tarptautiniams saviraiškos laisvės standartams, pvz., panaikinama visuomeninių transliavimo priemonių politinė ir finansinė nepriklausomybė, dėl reguliavimo taikymo srities (dalykinės ir teritorinės) ir sprendimo neapibrėžti pagrindinių sąvokų, todėl žurnalistai neturi galimybės žinoti, kada pažeidžia įstatymą,
- F. kadangi Europos Tarybos žmogaus teisių komisaras paragino Vengrijos valdžios institucijas peržiūrėti savo žiniasklaidos įstatymą įtraukti Europos Tarybos standartus, susijusius su saviraiškos laisve ir žiniasklaidos pliuralizmu, taip pat atsižvelgti į atitinkamas Europos Tarybos Ministrų komiteto ir Parlamentinės asamblėjos rekomendacijas ir ypač į privalomus standartus, įtvirtintus Europos žmogaus teisių konvencijoje ir Europos žmogaus teisių teismo praktikoje; kadangi jis atkreipė dėmesį į tai, kad naudojamos neaiškios apibrėžtys, kurios gali būti klaidingai aiškinamos, kad sukuriama politiškai nesubalansuota reguliavimo sistema, kuriai būdingi neproporcingi įgaliojimai ir netaikoma visiška teisinė priežiūra, kad kyla grėsmė visuomeninio transliavimo paslaugas teikiančios žiniasklaidos nepriklausomybei ir kad susilpninama žurnalistų šaltinių apsauga; kadangi jis taip pat pabrėžė, jog būtina, kad visi svarbūs suinteresuoti subjektai, įskaitant opozicines partijas ir pilietinę visuomenę, galėtų prasmingai dalyvauti peržiūrint šį teisės aktą, kuriuo reglamentuojamas toks esminis demokratinės visuomenės veikimo aspektas¹,
- G. kadangi antroje nuomonėje 2011 m. vasario 25 d. Žmogaus teisių komisaras rekomenduoja atlikti „visapusišką persvarstymą“ Vengrijos žiniasklaidos įstatymas paketo, siekiant, *inter alia*, atkurti tikslus teisės aktus, skatinančius pliuralistinę ir nepriklausomą žiniasklaidą, ir stiprinant garantijas, kad žiniasklaidos reguliavimo mechanizmai bus apsaugoti nuo politinės įtakos²; kadangi taip pat nurodo, kad Vengrijos žiniasklaidos priemonės turi būti pajėgios atlikti prižiūrėtojo vaidmenį pliuralistinėje demokratinėje visuomenėje ir kad, siekdama šio tikslo, Vengrija turėtų laikytis savo kaip Europos Tarybos valstybės narės įsipareigojimų ir maksimaliai pasinaudoti šios organizacijos patirtimi saviraiškos laisvės ir žiniasklaidos nepriklausomumo ir pliuralizmo srityse,
- H. kadangi Vengrijos žiniasklaidos įstatymo galiojimas turėtų būti skubiai sustabdytas ir jis turėtų būti peržiūrėtas atitinkamai atsižvelgiant į Komisijos, ESBO ir Europos Tarybos pastabas ir pasiūlymus siekiant užtikrinti, kad jie visiškai atitiks ES teisę ir Europos vertybes bei žiniasklaidos laisvės, pliuralizmo ir nepriklausomos žiniasklaidos valdysenos standartus,
- I. kadangi nepaisant pakartotinių Parlamento raginimų priimti direktyvą dėl žiniasklaidos laisvės, pliuralizmo ir nepriklausomos valdysenos, Komisija iki šiol dėsė pateikti šį pasiūlymą, kuris tampa vis svarbesnis ir kurį būtina priimti kuo skubiau,

¹ http://www.coe.int/t/commissioner/News/2011/110201Hungary_en.asp.

² <https://wcd.coe.int/wcd/ViewDoc.jsp?id=1751289>.

- J. kadangi visos ES valstybės narės turi laikytis 1993 m. Kopenhagoje vykusiame Europos ministrų tarybos posėdyje priimtų Kopenhagos kriterijų dėl ES narystės, susijusių su spaudos ir saviraiškos laisve, ir juos taikyti pagal atitinkamas ES teisės aktų nuostatas,
- K. kadangi Europos teisingumo teismas savo sprendimo jungtinėse bylose C–39/05 P ir C–52/05 P 45 ir 46 straipsniuose teigė, kad informacijos atvirumas suteikia piliečiams daugiau galimybių dalyvauti sprendimų priėmimo procese ir užtikrina didesnę viešųjų institucijų veiklos teisėtumą bei garantuoja, kad šios institucijos taptų veiksmingesnės ir labiau atskaitingos piliečiams demokratinėje sistemoje ir kad tai „jų veiksmingo naudojimosi savo demokratinėmis teisėmis sąlyga“,
1. ragina Vengrijos valdžios institucijas atkurti žiniasklaidos valdysenos nepriklausomumą ir sustabdyti valstybės kišimąsi į saviraiškos laisvę ir subalansuotą informacijos teikimą, ir mano, kad per didelis žiniasklaidos reguliavimas kenkia veiksmingo pliuralizmo buvimui viešojoje sferoje;
 2. palankiai vertina Komisijos bendradarbiavimą su Vengrijos valdžios institucijomis siekiant suderinti Vengrijos žiniasklaidos teisės aktus su ES sutartimis ir teisės aktais, ir pakeitimų proceso nacionaliniu lygmeniu pradžia;
 3. apgailestauja, kad Komisija nusprendė svarstyti tik tris aspektus, susijusius su tuo, kaip Vengrija įgyvendina Bendrijos *acquis*, ir dėl to, kad nebuvo paminėtas Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyvos 30 straipsnis, taip Komisija apribojo savo kompetenciją patikrinti, ar Vengrija, įgyvendindama ES teisę, laikosi Pagrindinių teisių chartijos; ragina Komisiją ištirti, ar Vengrija laikosi Direktyvoje 2000/31/EB dėl elektroninės prekybos nustatytos atsakomybės tvarkos, ir kaip Vengrija perkėlė ES pamatinius sprendimus 2008/913/TVR dėl kovos su tam tikromis rasizmo ir ksenofobijos formomis bei apraiškomis baudžiamosios teisės priemonėmis ir 2008/919/TVR dėl kovos su terorizmu, kuriuose minima žodžio laisvė ir su žiniasklaidos laisve susijusių taisyklių apėjimas;
 4. ragina Komisiją toliau atidžiai stebėti ir įvertinti iš dalies pakeisto Vengrijos žiniasklaidos įstatymo atitiktį Europos teisės aktams, ypač Pagrindinių teisių chartijai;
 5. ragina Vengrijos valdžios įstaigas įtraukti visas suinteresuotąsias šalis į žiniasklaidos įstatymo ir Konstitucijos peržiūrą, kadangi jais remiasi teisinės valstybės principu grindžiama demokratinė visuomenė su deramu valdžios galių pusiausvyra, siekiant užtikrinti mažumos pagrindinių teisių paisymą be daugumos tironijos rizikos;
 6. ragina Komisiją remiantis SESV 265 straipsniu imtis priemonių, t. y. pagal SESV 225 straipsnį iki šių metų pabaigos pateikti ES teisės akto dėl žiniasklaidos laisvės, pliuralizmo ir nepriklausomo valdymo pasiūlymą, taip pašalinant ES teisinės bazės dėl žiniasklaidos trūkumus, pasitelkiant savo kompetenciją vidaus rinkos, audiovizualinės politikos, konkurencijos, telekomunikacijų, valstybės paramos, su viešąja paslauga susijusio įsipareigojimo ir visų ES teritorijoje gyvenančių asmenų pagrindinių teisių srityse, siekiant nustatyti minimalius privalomus standartus, kurių turės laikytis visos valstybės narės ir kuriuos turės perkelti į nacionalinę teisę norint užtikrinti, apsaugoti ir skatinti atitinkamą žiniasklaidos pliuralizmo ir nepriklausomos valdysenos lygį;

7. ragina Vengrijos valdžios institucijas peržiūrėti žiniasklaidos įstatymą, atsižvelgiant į Europos Parlamento, Komisijos, ESBO, Europos Tarybos žmogaus teisių komisaro, Europos Tarybos Ministrų komiteto ir Parlamentinės asamblėjos pastabas bei pasiūlymus ir į Europos Teisingumo Teismo ir Europos žmogaus teisių teismo praktiką, ir tuo atveju, jei bus nustatyta, kad įstatymas nesuderinamas su Sutarčių arba ES teisės, ypač Pagrindinių teisių chartijos, nuostatomis ar principais, panaikinti atitinkamus įstatymą ir netaikyti šio įstatymo arba jo dalių, jei bus nustatytas jų nesuderinamumas;
8. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Europos Tarybai ir valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams, Pagrindinių teisių agentūrai ir ESBO.